

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte –Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Țurcan-Donțu Arina în numele părții vătămate X.Y., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Goncear Boris, cu antecedente penale nestinse:

- prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 10.10.2018, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal și condamnat la 2 ani 5 luni închisoare.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 10.08.2021 – 18.08.2021.

Instanța de apel: 09.09.2021 – 15.12.2021.

Instanța de recurs: 30.03.2022 – 15.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 18 august 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Goncear Boris a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a părții vătămate X.Y. cu privire la încasarea prejudiciului material și a prejudiciului moral, s-a admis parțial. S-a dispus încasarea de la Goncear Boris, în beneficiul lui X.Y., prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite, în sumă de 20000 (douăzeci mii) lei, prejudiciul material cauzat prin acțiunile ilicite, în sumă de 2386 (două mii trei sute optzeci și șase) lei, iar cerința lui X.Y. cu privire la încasarea de la Goncear Boris, în beneficiul său, a cheltuielilor de transport în sumă de 5000 lei, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

S-a dispus încasarea de la Goncear Boris, în bugetul de stat, cheltuielile de judecată suportate în sumă totală de 1188 (una mie una sută optzeci și opt) lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, la data de 14.01.2021, Goncear Boris, la data de 26.06.2021, în jurul orelor 01:00, urmărind scopul

întreținerii unui raport sexual contrar voinței cet. X.Y., a pătruns în casa ei din s. X, r-ul Căușeni, unde i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv și în cap, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 202130D0084 din data 27.07.2021 traumă cranio-cerebrală, manifestată prin contuzie cerebrală minoră, fractura peretelui anterior al sinusului maxilar dreapta, fractura coronara a d12, edem echimoze pe față și gât care se califică ca vătămare corporală ușoară și conform raportului de expertiză nr. 202130P0139 din data de 23.07.2021 echimoze extinse pe față, gât, articulația cotului stâng, excoriații a articulației cotului drept, genunchilor bilateral, vătămări ce se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot la data de 26.06.2021 Goncear Boris a dezbrăcat-o pe X.Y. de haine, i-a rupt lenjeria intimă, a încercat să întrețină cu ea un raport sexual forțat, însă X.Y. i-a opus rezistență fizică, l-a împins cu mâinile și picioarele, ca urmare din cauze independente de voința făptuitorului, Goncear Boris nu și-a putut realiza intenția sa până la sfârșit.

3. Împotriva sentinței a declarat apel nemotivat partea vătămată X.Y. prin care a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței.

3.1 Apel suplimentar împotriva sentinței a declarat avocatul Alina Țurcanu-Donțu în interesele părții vătămate X.Y. prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță prin care inculpatului Goncear Boris a-i stabili o pedeapsă mai aspră. Acțiunea civilă să fie admisă integral și să fie dispusă încasarea de la Goncear Boris în folosul părții civile X.Y. suma de 50 000 lei, cu titlu de daune morale pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a infracțiunii și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, inculpatul anterior a mai fost condamnat pentru viol prin sentința Judecătoriei Edineț și după ce a fost eliberat înainte de termen a săvârșit infracțiunea în privința unei persoane în vârstă, ceea ce o plasează într-o situație de vulnerabilitate sporită;

- la aplicarea pedepsei penale, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, inculpatul anterior a fost condamnat, nu și-a cerut scuze de la partea vătămată, care este persoană cu vulnerabilitate sporită, inculpatul deși a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, în declarațiile date în instanță nu recunoaște integral faptele expuse în rechizitoriu, având versiune proprie despre cele comise;

- suma acordată cu titlu de prejudiciu moral și material este una insuficientă pentru a acoperi cheltuielile de rehabilitare psihologică a părții vătămate X.Y.;

- suferințele psihologice suportate de X.Y. sunt confirmate și prin declarațiile părții vătămate cu referire la suferințele psihice, fapt ce dovedesc cu siguranță faptul că asupra victimei, într-adevăr au fost realizate acțiuni de constrângere, abuzuri cu caracter sexual.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021 a fost admis apelul declarat de partea vătămată X.Y. și apelul suplimentar declarat de avocatul Alina Țurcanu-Donțu în interesele părții vătămate X.Y., casată parțial sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 18 august 2021 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată X.Y. împotriva lui Goncear Boris privind încasarea prejudiciului moral, fiind dispusă încasarea de la inculpatul Goncear Boris în beneficiul părții vătămate X.Y. suma de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 18 august 2021, au fost menținute.

4.1 *Instanța de apel a* constatat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Goncear Boris încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 27, 171 alin. (1) Cod penal – tentativa de viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Goncear Boris, instanța de apel a constatat în baza probelor administrate de acuzatorul de stat că acțiunile infracționale ale inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, sentința primei instanțe nefiind contestată în această parte, de către părțile la proces.

Verificând soluția instanței de fond în partea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Goncear Boris, Colegiul a constatat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, din materialele cauzei penale, instanța de apel reține că inculpatul Goncear Boris a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise. În conformitate cu art. 76 Cod penal, instanța de fond a reținut cu titlu de circumstanță atenuantă – căința sinceră. În conformitate cu art. 77 Cod penal, instanța de fond a reținut cu titlu de circumstanțe agravante – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

Cu referire la personalitatea inculpatului Goncear Boris, instanța de fond a reținut că, inculpatul are antecedente penale nestinse, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv. Astfel, prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 10.10.2018 inculpatul

Goncear Boris a fost condamnat în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 5 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a respins solicitarea de apel formulată de apelanți privind aplicarea inculpatului Goncear Boris a unei pedepse mai aspre decât cea numită de către instanța de fond, or, la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de fond a ținut cont de prezența circumstanței agravante – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, de prezența antecedentelor penale nestinse, aplicând astfel pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni.

Cu referire la argumentele avocatului Arina Țurcan-Donțu, instanța de apel le-a apreciază critic, or, instanța de fond a admis cererea inculpatului privind examinarea cauzei penale în procedură simplificată, ultimul urmând să beneficieze de reducerea pedepsei în conformitate cu alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

În ceea ce privește latura civilă a cauzei penale, instanța de apel analizând soluția instanței de fond privind evaluarea daunelor morale cauzate părții vătămate X.Y. în mărime de 20 000 lei în raport cu materialele cauzei, cu consecințele care au survenit, evaluând gravitatea acestora și impactul produs părții vătămate atestă că instanța de fond inechitabil a evaluat întinderea daunelor morale cauzate acesteia.

Prejudiciul moral solicitat de către partea vătămată X.Y. în mărime de 50 000 lei, instanța de apel l-a apreciat ca fiind întemeiat, or, în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că, părții vătămate i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm manifestat prin multitudinea suferințelor fizice și psihice suportate în urma acțiunilor infracționale comise de inculpatul Goncear Boris, de lezare a integrității fizice și psihice, având în vedere și vârsta înaintată a părții vătămate. De asemenea, prin acțiunile inculpatului a fost lezată onoarea și demnitatea părții vătămate X.Y., iar în vederea recuperării simptomelor stresului posttraumatic generate de actele de violență psihologică și sexuală, partea vătămată necesită recuperare psihoterapeutică de lungă durată. Din aceste considerente, instanța de apel a considerat că, stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, constituie o satisfacție echitabilă, ca urmare a evenimentelor care au produs suferințe atât fizice și psihice părții vătămate și care vor fi resimțite pe o perioadă îndelungată.

În ceea ce privește recuperarea prejudiciului material în mărime de 5 000 lei, Colegiul a conchis că, la materialele cauzei penale nu au fost administrate careva probe pertinente, concludente, utile și veridice care să certifice faptul că, partea vătămată a suportat cheltuieli de transport în mărime de 5000 lei, iar din aceste considerente, instanța de apel a menținut soluția instanței de fond de respingere a acestei pretenții ca fiind neîntemeiată.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul

Țurcanu-Donțu Alina în numele părții vătămate X.Y., prin care fără a invoca nemijlocit incidența unui temei prevăzut la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, în latura penală, în partea individualizării pedepsei penale, pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gonciar Boris să fie condamnat la o pedeapsă mai aspră, deoarece la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 81 alin (3) Cod penal.

5.1 În motivarea recursului ordinar declarat a invocat precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei pentru inculpat.

Invocă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, este una incompletă, deoarece nu oferă răspuns la toate motivele importante invocate în cererea de apel, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. 1 CEDO.

Consideră că modalitatea de motivare a soluției denotă faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 Cod de procedură penală și art. 417 Cod de procedură penală, hotărârea instanței fiind motivată insuficient.

Indică că o eroare gravă de drept consistă în faptul că instanțele de judecată au încălcat drepturile și libertățile garantate de art. 6 § 1 din CEDO, prin faptul că au respins argumentele avocatului Țurcan-Donțu Arina, care a acționat în interesele părții vătămate X.Y..

Instanța de apel nu a răspuns în niciun fel argumentelor apelantului, în care acesta face referire la faptul că:

- inculpatul deși formal a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în declarațiile date nu recunoaște integral faptele expuse în rechizitoriu, având versiune proprie despre cele comise, astfel că instanța de judecată incorect a reținut judecarea cauzei în procedură simplificată, fapt ce a condus la aplicarea unei pedepse prea blânde pentru inculpat și la lezarea drepturilor părții vătămate;

- la stabilirea și individualizarea pedepsei penale instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că inculpatul Gonciar Boris este în recidivă și eronat a aplicat prevederile art. 81 alin (3) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă;

- instanța de apel nu a luat în vedere natura și gravitatea faptei comise, în contextual circumstanțelor reale de săvârșire a infracțiunii și a celor personale ale inculpatului, ținând cont de comportarea lui Gonciar Boris în timpul și după consumarea infracțiunii, care a recunoscut formal comiterea infracțiunii imputate, nu a dat dovadă de simț de regret pentru fapta comisă, pedeapsa aplicată inculpatului, este una prea blândă, iar în viziunea părții vătămate nu poate servi ca temei de reeducare și îndreptarea acestuia, nu poate preîntâmpina săvârșirea de către inculpat a unor noi infracțiuni similare, iar pedeapsa aplicată acestuia nu duce la restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de acest gen din partea altor persoane.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 din Codul de procedură penală.

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Din conținutul recursului ordinar rezultă, că recurentul nu invocă vreun temei de drept concret din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă reieșind din motivarea acestuia reiese că pretenția avocatului Țurcanu-Donțu Alina ce acționează în numele și interesele părții vătămate X.Y., se referă în partea pedepsei penale aplicate inculpatului Gonciar Boris, întrucât în opinia acesteia instanțele de judecată au aplicat o pedeapsă prea blândă.

Asupra criticilor invocate, instanța de recurs apreciază ca semnalarea unei erori de drept prin prisma cazului de casare stipulat la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, motiv din care recursul declarat este examinat sub acest aspect.

Cercetând motivele recurentului cu privire la necesitatea casării deciziei instanței de apel prin prisma temeiului indicat mai sus, Colegiul penal atestă că instanța de apel a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal.

Conform art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și,

respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis, că vinovăția inculpatului Goncear Boris este pe deplin dovedită și acțiunile lui just au fost încadrate în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal atestă că, instanța de fond a indicat motivele condamnării cu închisoare, argumentând corect și complet respectiva soluție prin prisma gradului de calificare a infracțiunii, pedepsei prevăzute de sancțiunea art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, pentru tentativă de viol, procedura de examinare prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală care a influențat reducerea limitelor de pedeapsă precum și a personalității inculpatului Goncear Boris cât și nemijlocit prezența antecedentelor penale nestinse.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal constată că, instanța și-a argumentat hotărârea în sensul aplicării pedepsei penale cu închisoarea pe un termen de 2 ani 6 luni, corect ajungând la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului Goncear Boris este posibilă doar prin izolarea acestuia de societate iar termenul stabilit va atinge scopul restabilirii echității sociale.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că solicitările recurentului privind aplicarea inculpatului Goncear Boris a unei pedepse mai aspre decât cea numită de către instanța de fond este neîntemeiată.

Colegiul penal notează, că argumentele aduse de avocatul părții vătămate în susținerea solicitărilor din recursul ordinar, în esență, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, asupra cărora instanța s-a expus în mod întemeiat așa cum este indicat în pct. 4.1. al prezentei decizii, concluzii pe care instanța de recurs și le însușește, fiind inoportună repetarea acestora, ce este conform practicii CtEDO, expuse în pct. 37 din hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs consideră, că în speță nu a fost constatată prezența unor erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate în partea stabilirii pedepsei inculpatului.

Totodată s-a constatat că instanța de apel a examinat prezenta cauza penală fără careva abateri de la normele de procedură, hotărârea adoptată a realizat o justă interpretare și aplicare a normelor de procedură penală, decizia fiind legală, întemeiată și argumentată, pedeapsa fiind stabilită de instanță argumentat, luându-se în considerare prevederile legale ce reglementează acest aspect.

În acest context, Colegiul penal consideră că argumentele invocate de către avocatul Țurcan-Donțu Arina în numele părții vătămate X.Y. în recursul declarat, sunt neîntemeiate, fapt ce determină concluzia de respingere a acestuia ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii contestate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Țurcan-Donțu Arina în numele părții vătămate X.Y., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Goncear Boris xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **04 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie